Eerste Kamer der Staten-Generaal **I**

Vergaderjaar 2026-2027

21 109 Uitvoering EG-Richtlijnen

BW **BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 november 2026

Hierbij bied ik u het periodieke overzicht aan van de stand van zaken bij de implementatie van EU-richtlijnen in de Nederlandse wet- en regelgeving aan het einde van het derde kwartaal van 2026.

In deze brief wordt eerst ingegaan op de geïmplementeerde richtlijnen gevolgd door de implementatieachterstand zoals die op 1 oktober 2026 gold. Daarna worden de oorzaken van deze achterstand behandeld en worden de richtlijnen die het volgende kwartaal moeten worden geïmplementeerd genoemd. Tot slot volgt een opsomming van de ingebrekestellingprocedures die de Europese Commissie tegen Nederland is gestart als gevolg van niet-tijdige implementatie. Mede op verzoek van uw Kamer zijn ook de lopende infracties wegens (vermeende) onjuiste implementatie in het overzicht ingebrekestellingen per departement opgenomen. Het overzicht in bijlage 1 is door een technische storing nog niet volledig, omdat enkele richtlijnen met een latere implementatiedeadline nog ontbreken. Dit heeft geen gevolgen voor het beeld van de implementatie van richtlijnen in het tweede kwartaal van 2026, omdat de implementatiedeadline later is dan het tweede kwartaal van 2026.

Departement	Geïmplementeerde richtlijnen	Geïmplementeerde achterstallige richtlijnen
AenM		
AZ		
BuZa		
BZK	1	1
Def		
EZ		
Fin		6
IenW		2
JenV		3
KGG		
LVVN		
OCW		
SZW		
VRO		
VWS	1	
Totaal	2	12

Huidige achterstand

De achterstand bij het begin van dit kwartaal bedroeg 23 richtlijnen t.o.v. 36 richtlijnen in het vorige kwartaal.
De 23 achterstallige richtlijnen zijn aan de volgende ministeries toegedeeld: AenM (2), BZK (2), EZK (2), FIN (4), IenW (1), KGG (5), SZW (1) en JenV (6).

De overschrijding van de implementatiedatum varieert sterk, van 56 tot 1521 dagen. Een exacte aanduiding van de overschrijding per richtlijn is te vinden in bijgevoegd kwartaaloverzicht.

Achterstanden en hun oorzaken
Wat betreft de oorzaken voor de implementatieachterstand ultimo tweede kwartaal 2026 speelt een aantal factoren een rol. Deze factoren worden hieronder per ministerie toegelicht.

AenM

1. RICHTLIJN (EU) 2021/1883 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 20 oktober 2021 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op een hooggekwalificeerde baan, en tot intrekking van Richtlijn 2009/50/EG van de Raad
Uiterste implementatiedatum: 18 november 2023

Richtlijn (EU) 2021/1883 vervangt Richtlijn 2009/50/EG en daarmee de regeling voor de Europese blauwe kaart. Bij de implementatie is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de nationale kennismigrantenregeling die op een aantal onderdelen gunstiger voorwaarden bood. De implementatietermijn is inmiddels verstreken.

Eerder hebben onder meer de sensitiviteit van het onderwerp in de politieke verhoudingen en de demissionaire status van het kabinet geleid tot vertragingen. Ook de betrokkenheid van verschillende ministeries heeft gezorgd voor vertraging bij de implementatie. Het besluit ter implementatie is in werking getreden en gereed gemeld bij de Commissie. Het wetsvoorstel is thans nog in behandeling bij de Eerste Kamer. De Eerste Kamer heeft om een uitvoeringstoets gevraagd op de bij amendement van de Tweede Kamer aan het wetsvoorstel toegevoegde verplichte arbeidsmarkttoets als voorwaarde voor toegang. Inmiddels is gebleken dat de arbeidsmarkttoets voor UWV en de IND niet uitvoerbaar is en daarom is op 25 juni 2026 een novelle (Kamerstukken 36972) bij de Tweede Kamer ingediend waarmee deze verplichting weer wordt geschrapt. De nota n.a.v. het verslag is op 30 oktober 2026 aangeboden aan de Tweede Kamer. De Eerste Kamer houdt de behandeling van het wetsvoorstel aan en zal dit gelijk met de novelle verder behandelen.

2. RICHTLIJN (EU) 2024/1233 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 24 april 2024 betreffende één enkele aanvraagprocedure voor een gecombineerde vergunning voor onderdanen van derde landen om te verblijven en te werken op het grondgebied van een lidstaat, alsmede inzake een gemeenschappelijk pakket rechten voor werknemers uit derde landen die legaal in een lidstaat verblijven
Uiterste implementatiedatum: 21 mei 2026

Het wetsvoorstel tot implementatie van deze richtlijn is op 3 juni 2026 ingediend bij de Tweede Kamer (Kamerstukken 36958). De nota n.a.v. het verslag is op 30 oktober 2026 aangeboden aan de Tweede Kamer.

BZK
1. RICHTLIJN (EU) 2024/1499 VAN DE RAAD van 7 mei 2024 betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling op het gebied van gelijke behandeling van personen ongeacht hun ras of etnische afstamming, gelijke behandeling van personen in arbeid en beroep ongeacht hun godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele oriëntatie, gelijke behandeling van vrouwen en mannen op het gebied van sociale zekerheid en de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten, en tot wijziging van Richtlijnen 2000/43/EG en 2004/113/EG

Uiterste implementatiedatum: 19 juni 2026

Op 19 juni 2026 is de implementatietermijn verstreken van de richtlijnen 2024/1499 en 2024/1500 over verplichte nationale organen voor gelijke behandeling. Nederland voldoet geheel aan Richtlijn 2024/1500 met bestaande wet- en regelgeving en ten aanzien van Richtlijn 2024/1499 voor het overgrote deel, omdat we een College voor de Rechten van de Mens (CRM) hebben en gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (ADV's) die over de benodigde positie, taken en bevoegdheden beschikken. Op grond van richtlijn 2024/1499 moeten onze gelijkebehandelingsorganen ook kunnen oordelen over (en bijstand kunnen verlenen bij) gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij wetgeving omtrent sociale zekerheid (Richtlijn 79/7/EEG). Dit mandaat hebben zij nog niet.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal eind 2026 een wetsvoorstel indienen dat voorziet in het benodigde mandaat voor het CRM en de ADV's en op de kortst mogelijke termijn zorgen voor volledige implementatie van de richtlijn 2024/1499. Voorts zal de minister van BZK in het belang van snelle reparatie een convenant sluiten met het College voor de rechten van de mens en Discriminatie.nl, teneinde te waarborgen dat bij de uitoefening van de taken en bevoegdheden van het College en de ADV's, zaken die vallen onder de werkingssfeer van Richtlijn 79/7/EEG door het College en de ADV's worden meegenomen. Dit betekent dat ingediende klachten en verzoeken op het gebied van wettelijke regelingen inzake sociale zekerheid voor mannen en vrouwen door hen in behandeling worden genomen

2. RICHTLIJN (EU) 2024/1275 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen (herschikking)
Uiterste implementatiedatum: 29 mei 2026

De vernieuwde Europese richtlijn voor de energieprestatie van gebouwen (EPBD IV) wordt stap voor stap ingevoerd. Dat gebeurt in aparte onderdelen, ook wel tranches genoemd. De planning sluit aan op de Europese deadline van 29 mei 2026 en op de momenten waarop de verschillende verplichtingen gaan gelden.

De 1e tranche EPBD is conform planning op 29 mei 2026 in werking getreden, zie Stb-2026-103, Stcrt-2026-18123, Stcrt-2026-18113. In de transponeringstabel (par. 8 Toelichting algemeen) van Stcrt-2026-18123 is aangegeven welke onderdelen van de EPBD in de latere tranches in werking gaan treden.
Over de redenen van het opdelen in tranches en de bijbehorende planning is de kamer eerder geïnformeerd via de brieven op 14 juli 2025, 17 april 2026 en recent op 8 juni 2026.
Actuele informatie over de inhoud en de planning van de implementatie van de EPBD IV is eveneens te volgen via Volkshuisvestingnederland.nl/epbd.

EZK

1. RICHTLIJN (EU) 2024/2749 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 9 oktober 2024 tot wijziging van de Richtlijnen 2000/14/EG, 2006/42/EG, 2010/35/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU en 2014/68/EU en tot invoering van noodprocedures voor conformiteitsbeoordeling, vermoeden van conformiteit, vaststelling van gemeenschappelijke specificaties en markttoezicht in geval van noodsituaties op de interne markt
Uiterste implementatiedatum: 29 mei 2026

De implementatie van richtlijn (EU) 2024/2749 vindt plaats door middel van een wijziging van de Telecommunicatiewet en een wijziging van verschillende besluiten en ministeriële regelingen.[1]

[1] De implementatie van Richtlijn (EU) 2024/2749 vereist een wijziging van de volgende besluiten en regelingen: het Warenwetbesluit machines, het Warenwetbesluit drukvaten van eenvoudige vorm, het Besluit elektromagnetische compatibiliteit, het Warenwetbesluit liften 2016, het Warenwetbesluit explosieveilig materieel 2016, het Warenwetbesluit elektrisch materiaal, het Besluit radioapparaten 2016, het Warenwetbesluit drukapparatuur 2016 en bijbehorende

Het wetsvoorstel is op 12 mei 2026 voor advies bij de Raad van State aanhangig gemaakt. De Raad van State heeft op 12 augustus 2026 advies uitgebracht. Het wetsvoorstel zal, met inachtneming van dat advies, op korte termijn worden ingediend bij de Tweede Kamer. De betrokken toezichthouders hebben een uitvoeringstoets uitgebracht over het ontwerp implementatiebesluit en dit zal zo spoedig mogelijk voor advies aan de Raad van State worden voorgelegd. De implementatieregelingen zijn in voorbereiding.

2. RICHTLIJN (EU) 2024/1799 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 13 juni 2024 betreffende gemeenschappelijke regels ter bevordering van de reparatie van goederen en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/2394 en de Richtlijnen (EU) 2019/771 en (EU) 2020/1828
Uiterste implementatiedatum: 31 juli 2026

De implementatie van de richtlijn vindt plaats door middel van een wetsvoorstel. De implementatie heeft vertraging opgelopen onder meer vanwege de complexiteit van de inpassing in bestaande wetgeving en de afstemming met de toezichthouder.

Het wetsvoorstel is op 13 juli 2026 ingediend bij de Tweede Kamer[2]. De Tweede Kamer heeft in het kader van de schriftelijke behandeling op 27 september 2026 het verslag vastgesteld. Hier zal op korte termijn op worden gereageerd.

FIN

1. RICHTLIJN (EU) 2023/2225 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 18 oktober 2023 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van Richtlijn 2008/48/EG
Uiterste implementatiedatum: 20 november 2025

Deze richtlijn (de *Consumer Credit Directive II*, 'CCDII') heeft als doel een hoog niveau van consumentenbescherming bij consumentenkrediet te waarborgen en de interne markt te versterken. Het toepassingsgebied van de CCDII is verbreed ten opzichte van de voorgaande richtlijn (de CCDI): bepaalde vormen van krediet in de vorm van uitgestelde betaling, zoals '*Buy Now, Pay Later*' (BNPL) en creditcards, vallen nu ook onder de kredietregels. Verder worden onder meer informatieverplichtingen jegens de consument aangescherpt, wordt de kredietwaardigheidstoets uitgebreid, wordt de privacy van de consument beter beschermd en wordt er meer geregeld voor preventie van problematische schulden.

De implementatie van deze richtlijn heeft helaas vertraging opgelopen. De implementatiedeadline van 20 november 2025 is overschreden. Dit is mede het gevolg van de omvang en complexiteit van het pakket, inclusief meer dan twintig lidstaatopties en de politieke wens om gebruik van BNPL door jongeren te verbieden.

Het wetsvoorstel is op 2 april jongstleden ingediend bij de Tweede Kamer. Op 28 september 2026 heeft het wetgevingsoverleg plaatsgevonden. Vervolgens is het wetsvoorstel op 6 oktober aangenomen door de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel wordt nu door de Eerste Kamer behandeld. Het ontwerpbesluit is op 16 oktober naar de Raad van State gestuurd. Tot slot is op 5 oktober de consultatie van de ministeriële regeling afgerond. Deze regeling zal zo nodig worden aangepast, waarna de regeling kan worden vastgesteld. De toepassingsdatum op grond van de richtlijn is 20 november 2026. De inzet is een zo spoedig mogelijke inwerkingtreding. Dit hangt voornamelijk af van de behandeling in de Eerste Kamer en de adviestermijn van de Raad van State.

2. RICHTLIJN (EU) 2025/872 VAN DE RAAD van 14 april 2025 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen
Uiterste implementatiedatum: 31 december 2025

---

regelingen en de Regeling geluidemissie buitenmaterieel en de Regeling vervoerbare drukapparatuur 2011.
[2] Kamerstukken II 2025/26, 36 996, nr. 1, 2 en 3.

Richtlijn 2025/872 (‘DAC9’) regelt dat lidstaten informatie met elkaar uitwisselen die voor hen nodig is om ingevolge Richtlijn (EU) 2022/2523 - de zogeheten Pijler 2-richtlijn inzake de minimumwinstbelasting - te kunnen bijheffen. Het gaat daarbij om informatie die is opgenomen in een met richtlijn 2025/872 gestandaardiseerde aangifte (de bijheffinginformatieaangifte).

Het wetsvoorstel waarmee richtlijn 2025/872 is geïmplementeerd, is reeds in het Staatsblad gepubliceerd (Stb. 2025, 449). Het wetsvoorstel is in werking getreden met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2026.

3. RICHTLIJN (EU) 2023/2864 [B] VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 13 december 2023 tot wijziging van bepaalde richtlijnen wat betreft de oprichting en het functioneren van het Europees centraal toegangspunt
Uiterste implementatiedatum: 10 juli 2025

Zie richtlijn 2023/2864 [A]

4. RICHTLIJN (EU) 2024/1640 [C] VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 31 mei 2024 betreffende de mechanismen die de lidstaten moeten invoeren om het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering te voorkomen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937, en tot wijziging en intrekking van Richtlijn (EU) 2015/849
Uiterste implementatiedatum: 10 juli 2026

Deze richtlijn maakt onderdeel uit van een groter Europees pakket tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering (hierna het AML-pakket). Naast bovengenoemde richtlijn (hierna: de zesde antiwitwasrichtlijn) bestaat het AML-pakket uit de antiwitwasverordening,[3] de Verordening (EU) 2024/16203 waarmee de nieuwe EU-autoriteit voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, de AMLA wordt opgericht en herziening van de verordening betreffende bij geldovermakingen te voegen informatie (Verordening (EU) 2015/847, TFR). De uiterste implementatiedatum van 10 juli 2026 vormt de eerste implementatiedeadline van de zesde antiwitwasrichtlijn. Deze heeft betrekking op de artikelen 11, 12, 13 en 15 die zien op de toegang tot het register voor uiteindelijk belanghebbenden voor partijen met een legitiem belang. Dit legitiem belang dient verband te houden met de doelstellingen van de richtlijn, namelijk de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering.

Deze artikelen worden deels geïmplementeerd door de Wijzigingswet beperking toegang UBO-registers[4] en het Ontwerpwijzigingsbesluit toegang UBO-registers voor natuurlijke personen en rechtspersonen met een legitiem belang.

De implementatie van het deel dat is opgenomen in het ontwerpbesluit heeft helaas vertraging opgelopen. De Afdeling advisering van de Raad van State heeft op 15 juli 2026 advies uitgebracht inzake dit ontwerpbesluit. Het kabinet zal binnenkort het nader rapport ter agendering aanbieden aan de Ministerraad, waarna het ontwerpbesluit voor bekrachtiging zal worden aangeboden aan de Koning.

I&W
1. RICHTLIJN (EU) 2024/1785 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 24 april 2024 tot wijziging van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) en Richtlijn 1999/31/EG van de Raad betreffende het storten van afvalstoffen
Uiterste implementatiedatum: 1 juli 2026

[3] Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering (PbEU L 2024/1624).
[4] *Stb.* 2025, 189.

De herziening van de Richtlijn industriële emissies heeft tot doel negatieve gevolgen voor het milieu en de menselijke gezondheid van industriële activiteiten en intensieve veehouderij verder te beperken. Daartoe zijn regels voor het voorkomen en verminderen van emissies aangescherpt en is het toepassingsbereik van de richtlijn uitgebreid. De herziening is ook gericht op een efficiënter gebruik van grondstoffen, water en energie en de transitie naar een circulaire en klimaatneutrale economie.

Nederland heeft de richtlijn niet binnen de implementatietermijn van 1 juli 2026 kunnen implementeren. De implementatie is omvangrijk en complex gebleken, mede doordat wijzigingen nodig zijn op verschillende niveaus van het Nederlandse omgevingsrecht. Het wetsvoorstel ter implementatie van de richtlijn is inmiddels aanhangig bij de Eerste Kamer.[5] Daarnaast zijn wijzigingen nodig van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit en de Omgevingsregeling. Aan de voorbereiding van deze wijzigingen wordt gewerkt. De inzet is erop gericht de implementatie zo spoedig mogelijk af te ronden.

JenV

1. RICHTLIJN (EU) 2019/1151[A] VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN 20 juni 2019 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2017/1132 met betrekking tot het gebruik van digitale instrumenten en processen in het kader van het vennootschapsrecht
Uiterste implementatiedatum: 1 augustus 2022

Zie toelichting onder richtlijn (EU) 2019/1151 [B].

2. RICHTLIJN (EU) 2019/1151[B] VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 20 juni 2019 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2017/1132 met betrekking tot het gebruik van digitale instrumenten en processen in het kader van het vennootschapsrecht
Uiterste implementatiedatum: 1 augustus 2023

De richtlijn 2019/1151 wijzigt richtlijn 2017/1132 met betrekking tot het gebruik van digitale instrumenten en processen in het kader van het vennootschapsrecht. De richtlijn maakt het mogelijk dat bij de bedrijvenregisters in de lidstaten online een BV wordt opgericht, dat bijkantoren online kunnen worden geregistreerd en dat online informatie en documenten kunnen worden ingediend door vennootschappen en bijkantoren. De richtlijn bevat daarnaast een bepaling over bestuur verboden en de uitwisseling van informatie daarover tussen lidstaten.

Een deel van de richtlijn wordt geïmplementeerd door middel van bestaand recht, in de vorm van bepalingen in de Dienstenwet, de Handelsregisterwet 2007 en het Handelsregisterbesluit 2008. Implementatie van de overige nieuwe verplichtingen heeft plaatsgevonden in het Burgerlijk Wetboek en in de Wet op het notarisambt. Deze wijzigingen zijn op 1 januari 2024 in werking getreden. Voor enkele technische bepalingen van de richtlijn wordt door de minister van EZ een wijziging van het Handelsregisterbesluit 2008 voorbereid. Naar verwachting zal deze wijziging van het Handelsregisterbesluit 2008 in Q4 van 2026 gepubliceerd kunnen worden en in werking kunnen treden.

Ondertussen werkt de Kamer van Koophandel (hierna: de KVK) in de praktijk al in overeenstemming met de eisen uit de richtlijn. De implementatie bij de KVK was aanvankelijk vertraagd doordat de verordening met de technische specificaties pas laat gereedkwam en vanwege een overvolle ontwikkelkalender en capaciteitsbeperkingen bij zowel EZ als de KVK. Voor enkele nog resterende aanpassingen, heeft KVK vanwege aanhoudende capaciteitsbeperkingen aangegeven meer tijd nodig te hebben maar dit in 2025 alsnog grotendeels geïmplementeerd.

[5] Wijziging van de Omgevingswet, de Wet milieubeheer en de Wet belastingen op milieugrondslag in verband met de implementatie van de herziening van de Richtlijn industriële emissies en de uitvoering van de PIE-verordening (Kamerstukken I 2025/26, 36864, A).

3. RICHTLIJN (EU) 2022/2464 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 14 december 2022 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 537/2014, Richtlijn 2004/109/EG, Richtlijn 2006/43/EG en Richtlijn 2013/34/EU, met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen
Uiterste implementatiedatum: 6 juli 2024

Het ontwerp voor de algemene maatregel van bestuur ter implementatie van de rapportageverplichting is op 12 juni 2024 overgelegd aan beide Kamers in het kader van de voorhang (Kamerstuk 26485, nr. 437). Hierop zijn op 12 juli en op 25 september 2024 vragen ontvangen van de Tweede Kamer respectievelijk Eerste Kamer. De beantwoording van deze vragen is eind december 2024 naar de beide Kamers gestuurd. Op 14 februari 2025 zijn nadere vragen van de Eerste Kamer ontvangen, die op 12 september 2025. zijn beantwoord.

Het wetsvoorstel is op 13 januari 2025 bij de Tweede Kamer ingediend. Op 27 juni 2025 heeft de Kamer het verslag ingediend, dat op 1 oktober 2025 is beantwoord. Over het ontwerp voor de algemene maatregel van bestuur over de regels voor accountants(organisaties) is de consultatie op 4 februari 2025 afgerond. Nadat de Tweede Kamer het eerdergenoemde wetsvoorstel zal hebben aangenomen, zal het ontwerpbesluit voor advies aan de Raad van State worden voorgelegd.

Inmiddels is de richtlijn gewijzigd door twee richtlijnen uit het pakket Omnibus I De eerste wijzigingsrichtlijn (EU) 2025/794 van 14 april 2025 voorziet in uitstel met twee jaar voor ondernemingen die een duurzaamheidsrapportering moeten opstellen en openbaar maken vanaf boekjaren 2025 en 2026. Naar de Tweede en de Eerste Kamer is een gewijzigde versie van het ontwerpimplementatiebesluit en naar de Tweede Kamer is een nota van wijziging bij het wetsvoorstel gestuurd waarin het uitstel met twee jaar is verwerkt. De Eerste Kamer heeft op 15 oktober 2025 vragen gesteld over het implementatiebesluit.

De tweede wijzigingsrichtlijn(EU) 2026/470 van 24 februari 2026 beperkt de reikwijdte van rapporteringsverplichting in de richtlijn tot ondernemingen met een netto-omzet van meer dan € 450 miljoen en een gemiddeld aantal werknemers van meer dan duizend. Tevens beperkt die wijzigingsrichtlijn de informatie die de rapporterende ondernemingen kunnen opvragen van ondernemingen in de waardeketen met een gemiddeld aantal van ten hoogste duizend werknemers, die niet onder de rapportageverplichting vallen. Ook deze richtlijn heeft gevolgen voor de aanhangige implementatievoorstellen. Zoals het kabinet heeft laten weten in een brief van 3 december 2025[6] neemt het kabinet de implementatie van de wijzigingen mee in het implementatietraject voor de CSRD-richtlijn. Het kabinet heeft de nota van wijziging bij het wetsvoorstel begin april 2026 voor advies naar de Raad van State gestuurd, die op 3 juni 2026 heeft geadviseerd. Het kabinet beraadt zich momenteel over de verwerking ervan. Zodra het nader rapport gereed is, zal de nota van wijziging naar de Tweede Kamer en een aangepaste versie van het ontwerpimplementatiebesluit naar beide Kamers worden gestuurd. Dan zullen ook de vragen van de Eerste Kamer uit oktober 2025 worden beantwoord, zodat daarin de laatste stand van zaken kan worden meegenomen.

4. RICHTLIJN (EU) 2023/1544 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 12 juli 2023 tot vaststelling van geharmoniseerde regels inzake de aanwijzing van aangewezen vestigingen en de aanstelling van wettelijke vertegenwoordigers ten behoeve van de vergaring van elektronisch bewijsmateriaal in strafprocedures
Uiterste implementatiedatum: 18 februari 2026

Het wetsvoorstel ter uitvoering van de e-Evidence verordening en de e-Evidence richtlijn (de Uitvoeringswet elektronisch bewijsmateriaal) is in behandeling bij de

[6] Kamerstukken II 2025/26, 36678, nr. 10.

Tweede Kamer. De nota naar aanleiding van het verslag van de Tweede Kamer is op 26 mei bij de Tweede Kamer ingediend. Het wetsvoorstel is aangemeld voor plenaire behandeling.

5. RICHTLIJN (EU) 2024/1203 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 11 april 2024 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht en tot vervanging van de Richtlijnen 2008/99/EG en 2009/123/EG
Uiterste implementatiedatum: 21 mei 2026

Ter implementatie van de richtlijn dient een beperkt aantal aanscherpingen van de Nederlandse strafwetgeving plaats te vinden. Deze aanscherpingen zijn opgenomen in het wetsvoorstel Implementatiewet herziene Europese richtlijn milieucriminaliteit (36876). Dit wetsvoorstel is op 30 december 2025 bij de Tweede Kamer ingediend. Op 13 februari 2026 heeft de Kamer verslag uitgebracht. Het verslag is op 20 mei 2026 beantwoord. De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel geagendeerd voor een wetgevingsoverleg op 12 oktober 2026.7

Nadat het wetsvoorstel is aanvaard door de Tweede Kamer zal de in de memorie van toelichting aangekondigde amvb tot wijziging van het Besluit internationale verplichtingen extraterritoriale rechtsmacht, dat strekt ter implementatie van een verplichting tot het vestigen van rechtsmacht uit de richtlijn, aan de Afdeling advisering van de Raad van State worden gezonden ten behoeve van een adviesaanvraag. Voor het overige is de richtlijn reeds geïmplementeerd door middel van bestaand recht.

KGG
1. Richtlijn (EU) 2023/2413[A] van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad
Uiterste implementatiedatum: 1 juli 2024

Richtlijn (EU) 2023/2413 betreft een omvangrijke wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001 (*Renewable Energy Directive*/RED), waarbij verschillende implementatietermijnen gelden. Voor een aantal van de zogenaamde "versnellingsartikelen" die er voor moeten zorgen dat projecten voor hernieuwbare energie sneller uitgerold kunnen worden geldt een uiterste implementatiedatum van 1 juli 2024. De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd bij brief van 7 juni 2024 (Kamerstukken II 31239, nr. 396).

Deze artikelen zijn deels reeds omgezet in bestaande wet- en regelgeving en betreffen deels feitelijk handelen waarvoor geen implementatie in wet- en regelgeving noodzakelijk is. Voor de aanpassing van de vergunningsprocedure geldt dat de Nederlandse systematiek (voor een groot deel) voldoet aan de gestelde eisen. Daar waar nodig worden deze artikelen geïmplementeerd in de Omgevingswet, de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en de Wet Windenergie op Zee en de Algemene wet bestuursrecht. Het wetsvoorstel is op 22 december 2025 bij de Tweede Kamer ingediend en op 16 juni 2026 door de Tweede Kamer aangenomen.[8] Het wetsvoorstel is inmiddels in behandeling bij de Eerste Kamer.

2. RICHTLIJN (EU) 2023/2413[B] VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad
Uiterste implementatiedatum: 21 mei 2025

Ook de artikelen van richtlijn (EU) 2023/2413 met een uiterste implementatiedatum van 21 mei 2025 zijn deels reeds omgezet in bestaande wet- en regelgeving en betreffen deels feitelijk handelen waarvoor geen implementatie in wet- en

[7] Zie de convocatie van 27 mei 2026: Convocatie wetgevingsoverleg Implementatiewet herziene Europese richtlijn milieucriminaliteit (36876) op 12 oktober 2026.pdf.
[8] Kamerstukken II 2025/26, 36872, nr. 2 en 3.

regelgeving noodzakelijk is. De resterende implementatie op wetsniveau die noodzakelijk is in verband met de implementatie wordt meegenomen in het wetsvoorstel Implementatiewet herziene gasrichtlijn en uitvoering herziene gasverordening, dat op dit moment voor ligt bij de Raad van State.

3. RICHTLIJN (EU) 2024/1711 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 13 juni 2024 tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie

Uiterste implementatiedatum: 17 januari 2025

Richtlijn (EU) 2024/1711 vormt met twee verordeningen het in juni 2024 vastgestelde Europese Electricity Market Design pakket (EMD-pakket). Het EMD-pakket is gericht op verdere hervorming van de Europese elektriciteitsmarkt.
De uiterste datum voor implementatie is voor de meeste bepalingen uit de richtlijn gesteld op 17 januari 2025. Voor artikel 2, punten 2) en 3), de bepalingen met betrekking tot het recht op energiedelen en de vrije keuze van leverancier daarbij, is de uiterste datum voor implementatie gesteld op 1 juli 2026.

Implementatie van het EMD-pakket vindt voornamelijk plaats in de Energiewet (Stb 2025, 12) en daarnaast, in verband met implementatie van energiedelen, de Wet belastingen op milieugrondslag en de Wet op de accijns.

Het implementatiewetsvoorstel is op 7 juli 2026 ingediend bij de Tweede Kamer (Kamerstukken II, 2025/26, 36990, nr. 1, 2 en 3). Op 1 oktober 2026 is de inbreng van het verslag geleverd.

4. RICHTLIJN (EU) 2023/1791 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 (herschikking)

Uiterste implementatiedatum: 11 oktober 2025

Richtlijn (EU) 2023/1791 betreft een herschikking van Richtlijn 2012/27/EU, waarbij verschillende implementatietermijnen gelden. De verplichting op grond van artikel 12 van de richtlijn voor datacentra om gegevens over hun energieprestaties te verzamelen en jaarlijks openbaar te maken is reeds in april 2025 omgezet in nationale regelgeving met de wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en van het Omgevingsbesluit. De artikelen 13 tot en met 21 van de richtlijn zijn reeds omgezet in nationale wet- en regelgeving.
Daar waar nodig worden de overige artikelen van de richtlijn geïmplementeerd met wijzigingen van de Wet uitvoering EU-handelingen energie-efficiëntie en enkele andere wetten. Het wetsvoorstel ter implementatie van de richtlijn is op 10 december 2025 voor behandeling ingediend bij de Tweede Kamer en op 30 juni 2026 door de Tweede Kamer aangenomen.[9] Het wetsvoorstel is inmiddels in behandeling bij de Eerste Kamer.

5. RICHTLIJN (EU) 2024/1788 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 13 juni 2024 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2023/1791 en tot intrekking van Richtlijn 2009/73/EG
Uiterste implementatiedatum: 5 augustus 2026

De gasrichtlijn (2024/1788) vormt samen met de gasverordening (2024/1789) het Europese decarbonisatiepakket. De gasrichtlijn en de gasverordening hebben tot doel de uitstoot van broeikasgassen te verlagen door het verduurzamen van de gasmarkt. Dit gebeurt onder andere door het reguleren van de energiemarkt voor waterstofgas en

[9] Kamerstukken II, 2025/26, 36868, nr. 1, 2 en 3;

door het stimuleren van hernieuwbare en koolstofarme gassen op de gasmarkt. Daarnaast versterkt het pakket de positie van consumenten. Consumenten dienen goed geïnformeerd te worden over energiecontracten, toegang te hebben tot betrouwbare vergelijkingshulpmiddelen en gemakkelijk van energieleverancier te kunnen wisselen.

De gasrichtlijn is gedeeltelijk al geïmplementeerd in de Energiewet, die 1 januari 2026 in werking is getreden (Stb 2025, 12). Een aantal bepalingen uit de gasrichtlijn wordt reeds bij gelegenheid van het Wetsvoorstel Implementatiewet EMD-pakket en het Wetvoorstel bestrijden energieleveringscrisis (Wbe) geïmplementeerd. De Implementatiewet herziene gasrichtlijn en uitvoering herziene gasverordening voorziet in de implementatie van de overige bepalingen. De richtlijn wordt hoofdzakelijk geïmplementeerd in de Energiewet, het Energiebesluit en de Energieregeling. Ook wijzigt het wetsvoorstel in beperktere mate de Omgevingswet, de Wet milieubeheer en de Wet collectieve warmte.

Het wetsvoorstel ter implementatie van de gasrichtlijn is medio juli dit jaar voor advies aangeboden aan de Afdeling advisering van de Raad van State.[10]

LVVN

De richtlijnen (EU) 2025/1237 van het Europees Parlement en de Raad en (EU) 2026/288 van de Commissie (weergegeven op pagina 18 in bijlage 2) zijn inmiddels geïmplementeerd in de nationale regelgeving. Het wetsvoorstel waarmee Richtlijn (EU) 2025/1237 is geïmplementeerd (uiterste implementatiedatum 15 januari 2027), is in het Staatsblad gepubliceerd (Stb. 2026, 186) en in werking getreden per 11 juli 2026. Het wetsvoorstel waarmee Richtlijn (EU) 2026/288 is geïmplementeerd (uiterste implementatiedatum 2 maart 2028), is in de Staatscourant gepubliceerd (Stc. 2026, 20044) en in werking getreden per 12 juni 2026. Deze informatie zal zo snel mogelijk administratief worden doorgevoerd. Beide richtlijnen zullen niet meer worden vermeld in de volgende kwartaalrapportage.

SZW

1. RICHTLIJN (EU) 2023/2668 [A] VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 22 november 2023 tot wijziging van Richtlijn 2009/148/EG betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico’s van blootstelling aan asbest op het werk
Uiterste implementatiedatum: 21 december 2025

De richtlijn 2023/2668 wijzigt richtlijn 2009/148 met betrekking tot de bescherming van werknemers tegen de risico’s van blootstelling aan asbest op het werk. Helaas heeft Nederland deze richtlijn niet voor de implementatiedatum van 21 december 2025 kunnen omzetten.

Dit komt doordat de omzetting naar nationale regelgeving een omvangrijk en complex traject is, waarbij het bestaande asbeststelsel ingrijpend moet worden aangepast. Er zijn veel partijen die tijdens het werk met asbest in aanraking kunnen komen waarvoor de situaties onderling enorm kunnen verschillen. Dit vergt een zorgvuldige afstemming met stakeholders. Daarnaast zijn er ook verschillende departementen betrokken bij de implementatie waardoor er interdepartementale afstemming vereist is. Bovendien kent de implementatie diverse uitvoeringsaspecten, waaronder aanpassing van ICT-systemen.

De Tweede Kamer is op 28 mei 2025 op de hoogte gebracht dat de implementatiedatum niet gehaald ging worden (Kamerstuk 25883, nr. 527). Ook de Commissie is hierover geïnformeerd.

---

10 De relevante stukken zijn in te zien op de wetgevingskalender: Implementatiewet herziene gasrichtlijn en uitvoering herziene gasverordening | Overheid.nl | Wetgevingskalender

Zoals in bovengenoemde brief is aangegeven heeft Nederland al strenge asbestregelgeving die in lijn ligt met het beschermingsniveau dat de Richtlijn vereist. Nederland voldoet bijvoorbeeld al aan de verlaagde grenswaarde. In een publicatie in de Staatscourant is opgenomen welke artikelen van de Richtlijn al volledig geïmplementeerd zijn in de nationale regelgeving. Deze publicatie is aan de Commissie gezonden voor een gedeeltelijke notificatie.

De richtlijn wordt omgezet door wijzigingen in de Arbeidsomstandighedenwet, het Arbeidsomstandighedenbesluit, de Arbeidsomstandighedenregeling, het Asbestverwijderingsbesluit 2005, het Omgevingsbesluit en het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Deze wet- en regelgeving zal naar verwachting in maart 2027 in werking treden. De Tweede Kamer is hierover met een brief van 18 september 2026 op de hoogte gesteld (Kamerstuk 25 834, 203). Of dit haalbaar is, hangt er onder andere vanaf hoe vlot het regelgevingstraject van de lagere regelgeving verloopt en wanneer de benodigde uitvoeringsaspecten, zoals ICT gereed zijn. Daarbij is het nodig om te voorzien in een overgangstermijn om bedrijven in staat te stellen om aan onder meer vergunnings- en opleidingseisen te kunnen voldoen. De lagere regelgeving is medio september aan de Raad van State gestuurd voor advies. Op 21 oktober 2026 heeft de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies uitgebracht. Zij heeft aangegeven geen opmerkingen over het ontwerpbesluit te hebben en zij adviseert het besluit te nemen.

De wet die regelt dat bedrijven die asbest verwijderen een vergunning moeten hebben, is inmiddels aangenomen door de Eerste Kamer en wordt zo spoedig mogelijk genotificeerd bij de Europese Commissie.

2. RICHTLIJN (EU) 2023/970 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 10 mei 2023 ter versterking van de toepassing van het beginsel van gelijke beloning van mannen en vrouwen voor gelijke of gelijkwaardige arbeid door middel van beloningstransparantie en handhavingsmechanismen
Uiterste implementatiedatum: 7 juni 2026

Op 15 september 2025 is uw Kamer geïnformeerd over het niet halen van het voorziene tijdpad voor tijdige implementatie van Richtlijn (EU) 2023/970. Daarbij is aangegeven dat één van de belangrijkste redenen daarvoor is dat meer tijd nodig is om de nationale regelgeving en de uitvoering ervan zo vorm te geven dat werkgevers de verplichtingen effectief en met zo beperkt mogelijke administratieve lasten kunnen uitvoeren. Op 21 mei jl. is het wetsvoorstel ter implementatie van de Richtlijn loontransparantie mannen en vrouwen verzonden naar uw Kamer. Op 24 juni heeft uw Kamer inbreng voor het verslag geleverd. De Nota naar aanleiding van het verslag is op 1 september jl. met uw Kamer gedeeld.

Op 8 september is het wetsvoorstel gereed gevonden voor plenaire behandeling. Tijdens de procedurevergadering van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid op 13 oktober is besloten dat het wetsvoorstel in een wetgevingsoverleg zal worden behandeld. Het wetgevingsoverleg staat op dit moment gepland op 14 december a.s.

Richtlijnen die in het volgende kwartaal moeten worden geïmplementeerd om overschrijding te voorkomen

IenW
RICHTLIJN (EU) 2024/2881 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 23 oktober 2024 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa

JenV
RICHTLIJN (EU) 2024/1260 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 24 april 2024 betreffende ontneming en confiscatie van vermogensbestanddelen

RICHTLIJN (EU) 2024/2810 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 23 oktober 2024 betreffende structuren met aandelen met meervoudig stemrecht in ondernemingen die om de toelating tot de handel van hun aandelen op een multilaterale handelsfaciliteit verzoeken

RICHTLIJN (EU) 2024/2853 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 23 oktober 2024 inzake aansprakelijkheid voor gebrekkige producten en tot intrekking van Richtlijn 85/374/EEG van de Raad

SZW
RICHTLIJN (EU) 2024/2831 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 23 oktober 2024 betreffende de verbetering van de arbeidsvoorwaarden bij platformwerk

Ingebrekestellingen wegens te late implementatie

In het derde kwartaal van 2026 zijn er achttien ingebrekestellingen wegens te late implementatie van richtlijnen van de Europese Commissie ontvangen:

- Van AenM, zaak 2026/0458, mbt RL 2024/1233 (aanvraagprocedure gecombineerde vergunning)
- Van BZ, zaak 2026/0465, mbt RL 2026/0325 (defensiegerelateerde goederen)
- Van BZK, zaak 2026/0459, mbt RL 2024/1275 (energieprestatie gebouwen)
- Van BZK, zaak 2026/0460, mbt RL 2024/1499 (gelijke behandeling)
- Van EZK, zaak 2026/0461, mbt RL 2024/2749 (noodprocedures interne markt)
- Van EZK, zaak 2026/0634, mbt RL 2024/1799 (reparatie goederen)
- Van EZK, zaak 2026/0636, mbt RL 2026/74 (reparatie goederen)
- Van FIN, zaak 2026/0462, mbt RL 2024/2811 (publieke kapitaalmarkten)
- Van FIN, zaak 2026/0463, mbt RL 2024/2994 (concentratierisico derivatentransacties)
- Van FIN, zaak 2026/0629, mbt RL 2024/1640 (witwassen / terrorismefinanciering)
- Van IenW, zaak 2026/0464, mbt RL 2025/1801 (vervoer gevaarlijke goederen)
- Van IenW, zaak 2026/0632, mbt RL 2024/1785 (industriële emissies / afvalstoffen)
- Van JenV, zaak 2026/0456, mbt RL 2024/1069 (strategische rechtszaken tegen publieke participatie)
- Van JenV, zaak 2026/0457, mbt RL 2024/1203 (bescherming milieu)
- Van JenV, zaak 2026/0631, mbt RL 2024/1712 (mensenhandel)
- Van KGG, zaak 2026/0630, mbt RL 2024/1711 (elektriciteitsmarkt)
- Van KGG, zaak 2026/0633, mbt RL 2024/1788 (interne markten hernieuwbaar gas)
- Van VWS, zaak 2026/0635, mbt RL 2025/2062 (psychoactieve stoffen)

De Europese Commissie heeft in het derde kwartaal van 2026 twee zaken wegens te late implementatie geseponeerd:

- Van JenV, zaak 2026/0107, mbt RL 2023/2123 (bescherming persoonsgegevens)
- Van LVVN, zaak 2025/0237, mbt RL 2024/3010 (lijst van plaagorganismen)

De minister van Buitenlandse Zaken,

T.B.W. Berendsen